

1 IMPLEMENTÁCIA MENOVEJ POLITIKY A SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

1.1 POVINNÉ MINIMÁLNE REZERVY

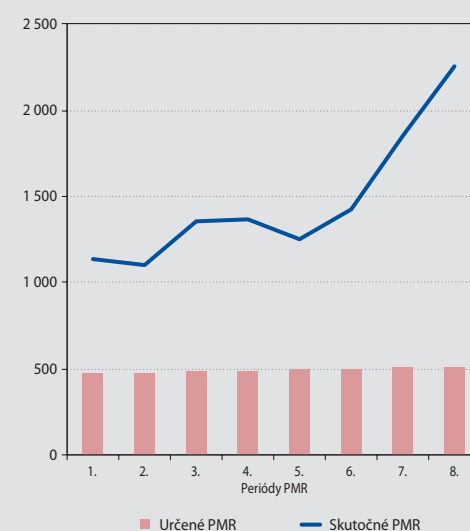
Podľa pravidiel Eurosystemu sú všetky úverové inštitúcie pôsobiace v eurozóne povinné držať na účte v príslušnej národnej centrálnej banke (NCB) určenú výšku povinných minimálnych rezerv. Konkrétna hodnota pre jednotlivé subjekty v súčasnosti predstavuje 1 % zo základne na výpočet povinných minimálnych rezerv (PMR). Táto požiadavka sa vzťahuje na priemer za celé udržiavacie obdobie.

Začiatkom roka 2017 v Slovenskej republike podliehalo systému PMR 28 úverových inštitúcií, z toho 13 bánk so sídlom na území SR (vrátane troch stavebných sporiteľní) a 15 pobočiek zahraničných úverových inštitúcií. V júni 2017 ukončila vykonávanie bankových činností na území Slovenskej republiky ZUNO BANK AG, pobočka zahraničnej banky, čím sa počet pobočiek znížil na 14. V dôsledku zlúčenia spoločnosť Sberbank Slovensko, a.s., 31. 7. 2017 zanikla bez likvidácie a spoločnosť Prima banka Slovensko, a.s., sa s účinnosťou od 1. 8. 2017 stala jej nástupníčkou spoločnosťou. Tým sa počet bánk znížil na 12 a celkový počet úverových inštitúcií klesol na 26. Tento stav zotrval do konca roka 2017. V júni uplynulého roka ešte došlo k zmene obchodného mena spoločnosti AKCENTA, spořitelni a úvěrní družstvo, pobočka Slovensko, na Československé úvěrní družstvo, pobočka Slovensko.

Úročenie nadbytočných rezerv zápornou sadzbou, ktoré sa začalo 11. 6. 2014, pokračovalo aj v roku 2017. V priebehu celého roka 2017 bola táto sadzba na úrovni – 0,40 %. V minulom roku nedošlo k zmene žiadnej z troch kľúčových úrokových sadzieb Európskej centrálnej banky.

Rozhodnutím Rady guvernérov sa zasadania venované menovej politike od roku 2015 už nekonajú raz za mesiac, ale každých šesť týždňov. V dôsledku toho sa na približne šesť týždňov upravila aj dĺžka udržiavacích období PMR. Aj v kalendári na rok 2017 bol začiatok udržiavacích období zosúladený s možnou implementáciou menovopolitických rozhodnutí.

Graf 12 Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 2017 (mil. EUR)

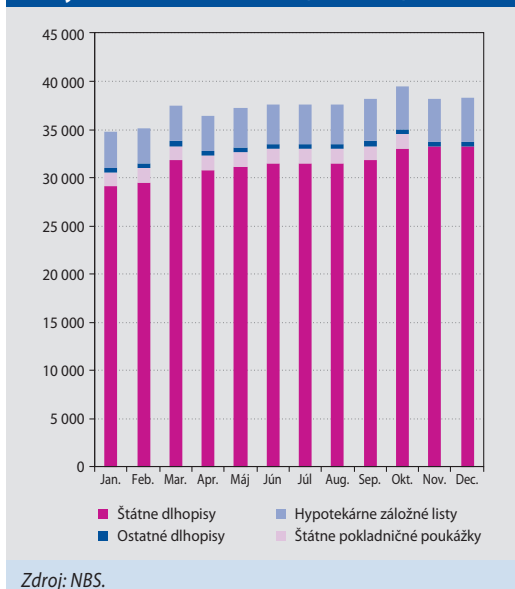
Zdroj: NBS.

Od roku 2015 došlo k predĺženiu udržiavacích období PMR na 42, resp. 49 dní, čím sa ich počet znížil na 8. Rovnaká situácia pretrvávala aj v roku 2017.

Priemerná výška určených PMR v roku 2017 bola 490,28 mil. €, čo v porovnaní s rokom 2016 predstavovalo nárast približne o 5,5 %. V porovnaní s rokom 2016, kde skutočné rezervy boli v priemere o 170,7 % vyššie ako určené PMR, boli v roku 2017 v priemere vyššie o 199,1 %. Najvyššie plnenie bolo zaznamenané v 8. a 7. udržiavacom období PMR.

1.2 AKCEPTOVATEĽNÉ AKTÍVA

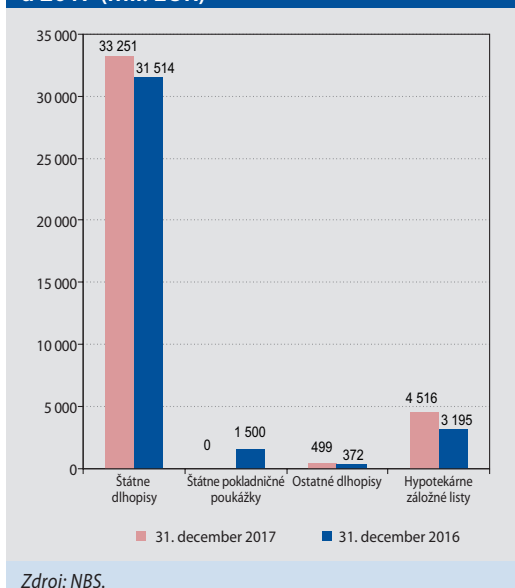
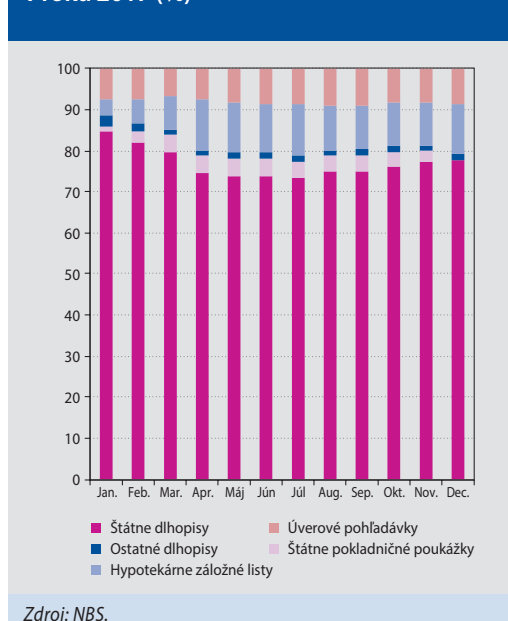
V podmienkach akceptovateľnosti aktív, ktoré môžu byť použité ako zábezpeka v úverových operáciách Eurosystemu, nastali v roku 2017 viaceré zmeny. Jednou z významnejších je akceptovanie takých obchodovateľných a neobchodovateľných aktív typu DECC (aktíva typu DECC sú neobchodovateľné aktíva, ktorých podkladovými aktívami sú akceptovateľné úverové pohľadávky), pri ktorých môže existovať záporný tok hotovosti

Graf 13 Štruktúra slovenských akceptovateľných aktív v roku 2017 (mil. EUR)

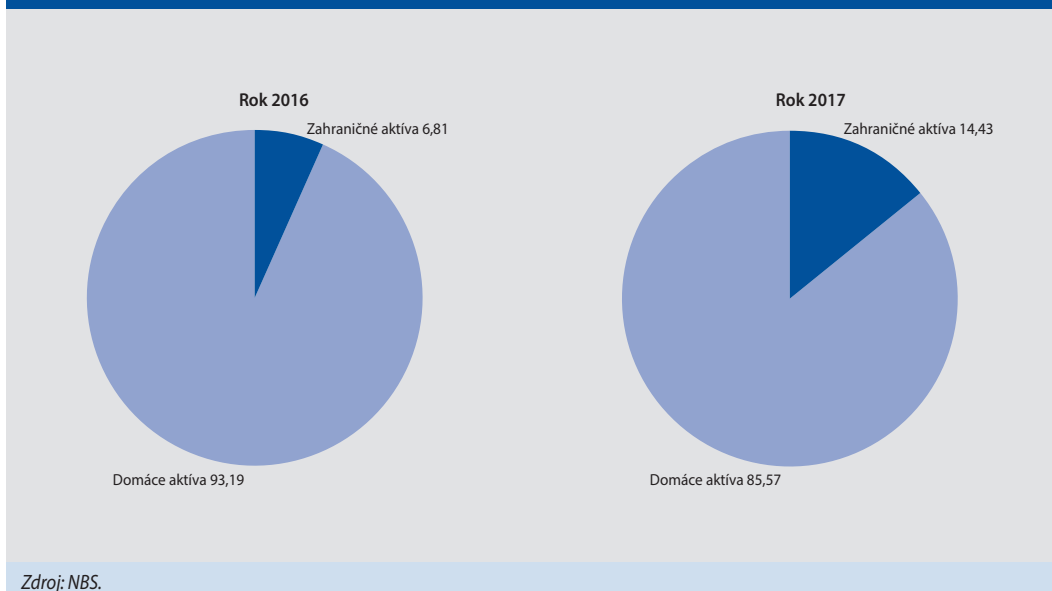
plynúci z hodnoty kupónu. Zároveň boli upravené aj kritéria zverejňovania informácií od ratingových agentúr o emisiách krytých dlhopisov podľa požiadaviek Eurosystemu na hodnotenie kreditnej kvality (ECAFA). Okrem toho boli zmenené hodnoty oceňovacích zrážok pri obchodovateľných aktívach. Pri aktívach typu ABS sa zaviedli diferencované oceňovacie zrážky v závislosti od váženej priemernej doby splatnosti.

Hodnota slovenských obchodovateľných akceptovateľných aktív bola v roku 2017 v priemere o 3 % vyššia v porovnaní s rokom 2016. Celková nominálna hodnota akceptovateľných aktív na konci roka 2017 predstavovala 38 267 mil. €, čo bolo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka viac o 1 111 mil. €. Najväčšiu časť akceptovateľných aktív tvorili štátom emitované dlhopisy s podielom takmer 84,4 %, hypotekárne záložné listy (HZL) mali podiel 11 %. Štátne pokladničné poukážky neboli na konci roka 2017 evidované v zozname akceptovateľných aktív z dôvodu maturity zatiaľ poslednej vydanej emisie v novembri 2017.

Hodnota použitých zábezpek na konci roka 2017 v porovnaní s rokom 2016 zostala na rovnakej úrovni, podobne tomu bolo aj pri priemernom použití v oboch rokoch. Najvýznamnejším aktívom využívaným ako zábezpeka v operáciách Eurosystemu boli dlhové cenné papiere emitované vládami s priemerným podielom 80 %. Pri tejto skupine aktív však došlo k výraznejšiemu poklesu ich využívania. V roku 2016 predstavoval ich podiel až 91 %. Najväčšie zmeny v porovnaní s rokom 2016 boli zaznamenané pri HZL, keďže ich priemerný podiel vzrástol z 3 % na 10 %. Používanie úverových pohľadávok ako zábezpeky malo rastúci trend, ich podiel v roku 2017 predstavoval približne 8 %. Zaznamenali sme pokles podielu zábezpek emitovaných na domácom trhu, z 93 % v roku 2016 na necelých 86 % v roku

Graf 14 Porovnanie štruktúry slovenských akceptovateľných aktív za december 2016 a 2017 (mil. EUR)

Graf 15 Použitie akceptovateľných aktív v roku 2017 (%)

Graf 16 Použitie domácich a zahraničných akceptovateľných aktív (%)

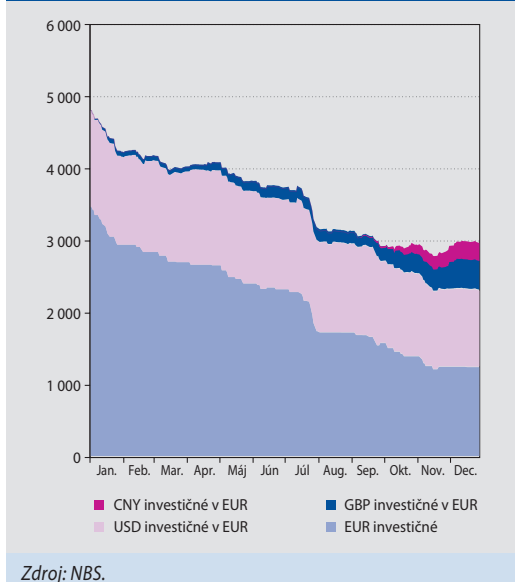
2017. Slovenské zmluvné strany riadili svoje akceptovateľné aktíva formou tzv. poolingového spôsobu združovania zábezpek.

1.3 SPRÁVA INVESTIČNÝCH REZERV

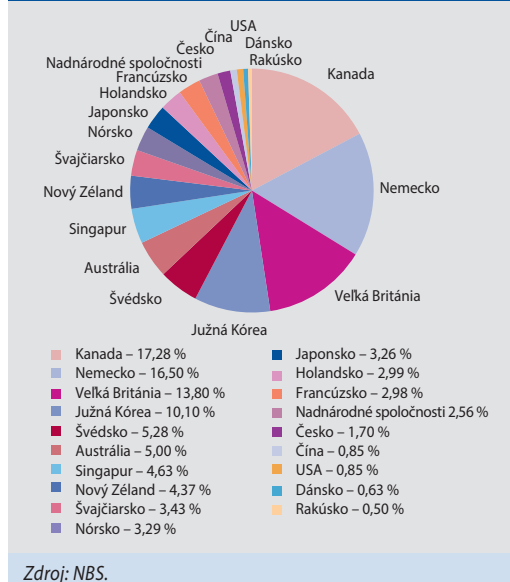
Národná banka Slovenska spravuje investičné rezervy s cieľom zabezpečiť pozitívny prínos

do hospodárskeho výsledku banky. Celková hodnota aktív investičných portfólií v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a nominálnych hodnotách cenných papierov dosiahla ku koncu roka 2017 výšku 3 mld. €. Vývoj tejto hodnoty v roku 2017 zobrazuje graf 17, geografickú štruktúru investičných portfólií znázorňuje graf 18. Pri správe investičných rezerv sa uplatňujú princípy investičnej stratégie NBS

Graf 17 Investičné portfóliá NBS v roku 2017 – nominálne hodnoty cenných papierov (mil. EUR)

Graf 18 Investičné portfóliá NBS k 29. 12. 2017 – členenie investícií podľa krajiny emitenta

schválené v roku 2008 a modifikované v rokoch 2014 a 2016. V investičných portfóliách denominovaných v EUR, USD a GBP sa vykonáva štandardné riadenie úrokového rizika pomocou úrokových swapov a kontraktov futures. Celková výnosnosť týchto portfólií po zohľadnení nákladov zabezpečovacích operácií a nákladov, resp. výnosov z operácií na strane pasív

za rok 2017 bola 0,44 % v prípade investičného portfólia denominovaného v EUR, 0,66 % v prípade investičného portfólia denominovaného v USD a 1,24 % v investičnom portfóliu denominovanom v GBP. Koncom roka 2017 bolo tiež nakúpené úrokovovo a kurzovo nezabezpečené strategické portfólio čínskych vládnych dlhopisov.

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM⁵

2.1 FINANČNÁ STABILITA

V roku 2017 bolo vydaných šesť rozhodnutí v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni, ktoré sa týkali oblasti finančnej stability z pohľadu cyklického a štrukturálneho systémového rizika. V štyroch prípadoch išlo o rozhodnutia o určenie miery proticyklického kapitálového vankúša. Významným z pohľadu finančnej stability bolo rozhodnutie NBS č. 8/2017, kde Banková rada NBS rozhodla o druhom zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 1,25 % s účinnosťou od 1. augusta 2018. Dôvodom na prijatie rozhodnutia bol pokračujúci prudký rast úverov domácejmu nefinančnému sektoru, ktorý dosiahol historické maximum. Pričinili sa o to najmä nízke úrokové sadzby, ktoré zvyšovali dopyt domácností a podnikov po úveroch. Expanzívna fáza finančného cyklu sa začala prejavovať aj v ďalších oblastiach. Rástli tlaky na trhu nehnuteľností, zvyšovala sa zadlženosť súkromného sektora a znížili sa miery zlyhania pri väčšine typov úverov.

Ďalšie dve rozhodnutia sa týkali problematiky lokálne systémovo významných bánk. V roku 2017 došlo k pravidelnému ročnému prehodeniu týchto bánk. Zoznam určených lokálne systémovo významných bánk zostáva rovnaký. Prišlo však k prehodeniu výšky kapitálového vankúša pre O-SII a kapitálového vankúša na krytie systémového rizika.

Významným z pohľadu politiky obozretnosti na makroúrovni bolo prijatie dvoch opatrení, ktorými NBS reagovala na pokračujúci zvýšený

dopyt po úveroch. Začiatkom roka 2017 nadobudlo účinnosť opatrenie NBS č. 10/2016, ktorým sa umožnila rekalibrácia niektorých parametrov a vytvoril sa právny rámec pre dohľad nad plnením pravidiel obozretného poskytovania úverov na bývanie. Opatrenie NBS č. 10/2017 stanovilo podmienky na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Jeho cieľom bolo zmierniť riziká pre spotrebiteľov (najmä riziko rastúcej zadlženosti domácností) aj pre spoločnosti poskytujúce spotrebiteľské úvery a tiež obmedziť tvorbu nerovnováh na finančnom trhu. Obe opatrenia implementovali všetky princípy obsiahnuté v odporúčaní k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov. Tým sa princípy stali záväznými pre všetkých poskytovateľov daných typov úverov.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. decembru 2017 pôsobilo na území SR 12 bánk a 14 pobočiek zahraničných bánk. V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) pozostávajúceho z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov sa banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR členia na:

- významné, nad ktorými sa vykonáva dohľad na úrovni ECB (Tatra banka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Československá obchodná banka, a. s. a ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., patriace do skupiny KBC Group, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej ban-

⁵ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2017 je zverejnená na webovej stránke NBS <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>.